Voortgangsrapportage 2023

Inleiding

In deze voortgangsrapportage wordt ingegaan op de beleidsmonitor over 2021, de Denim Deal, het IMVO-beleid, de communicatiecampagne over tweedehands kleding, het onderzoek naar aankoopgedrag, de inkoop van het Rijk, de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV textiel) en meer en beter inzamelen.

Ook wordt ingegaan op vijf moties, te weten de motie van de leden Hagen (D66) en Agnes Mulder (CDA) over een ambitieus percentage gerecycled textiel in Europa,[1] de motie van het lid Van Esch (PvdD) over het opnemen van dierenwelzijn in het Europese productpaspoort,[2] de motie van de leden Hammelburg en Hagen (D66) over een UPV voor schoenen,[3] de motie van lid Hagen (D66) over een ambitieus percentage post-consumer gerecycled textiel in nieuwe kleding[4] en de motie van het lid Bouchallikh (GroenLinks) om een breed onderzoek uit te voeren naar de bestaande wet- en regelgeving en hoe deze kan worden aangepast om recycling van kleding en textiel te bevorderen.[5] Daarnaast kom ik terug op een toezegging aan het lid Van Esch (PvdD) over de evaluatie van de campagne over tweedehands kleding[6] en een toezegging aan het lid Haverkort (VVD) over belemmerende wet- en regelgeving voor circulaire bedrijfsmodellen.[7]

Deze voortgangsrapportage is opgebouwd langs de drie lijnen van het beleidsprogramma, die over de verschillende fases in de keten gaan. Lijn I gaat over de ontwerp- en productiefase, lijn II over de aanschaf- en gebruiksfase en lijn III over de afdankfase. Maar om te beginnen wordt er ingegaan op de monitoring van de doelen van het textielbeleid. Daarna volgt een paragraaf IV die aandacht besteedt aan de Europese ontwikkelingen en een afsluitende paragraaf V over het vervolg op het huidige beleidsprogramma.

Monitor

<u>Monitoring beleidsdoelen textiel</u>

Net als in voorgaande voortgangsrapportages is de jaarlijkse monitor van de beleidsdoelen op circulair textiel als bijlage toegevoegd. Dit jaar gaat het om de monitor over 2021. Over 2021 zien we grote verschillen met voorgaande monitors. Daarbij is het belangrijk in gedachten te houden dat 2021 nog grotendeels in het teken stond van corona en lockdowns, wat het koop- en weggooigedrag van Nederlanders beïnvloedde. De monitors van de komende jaren zullen moeten uitwijzen of de zichtbare trends blijvend zijn of dat de aantallen gekochte en weggegooide kledingstukken terug zullen gaan naar voor de coronapandemie.

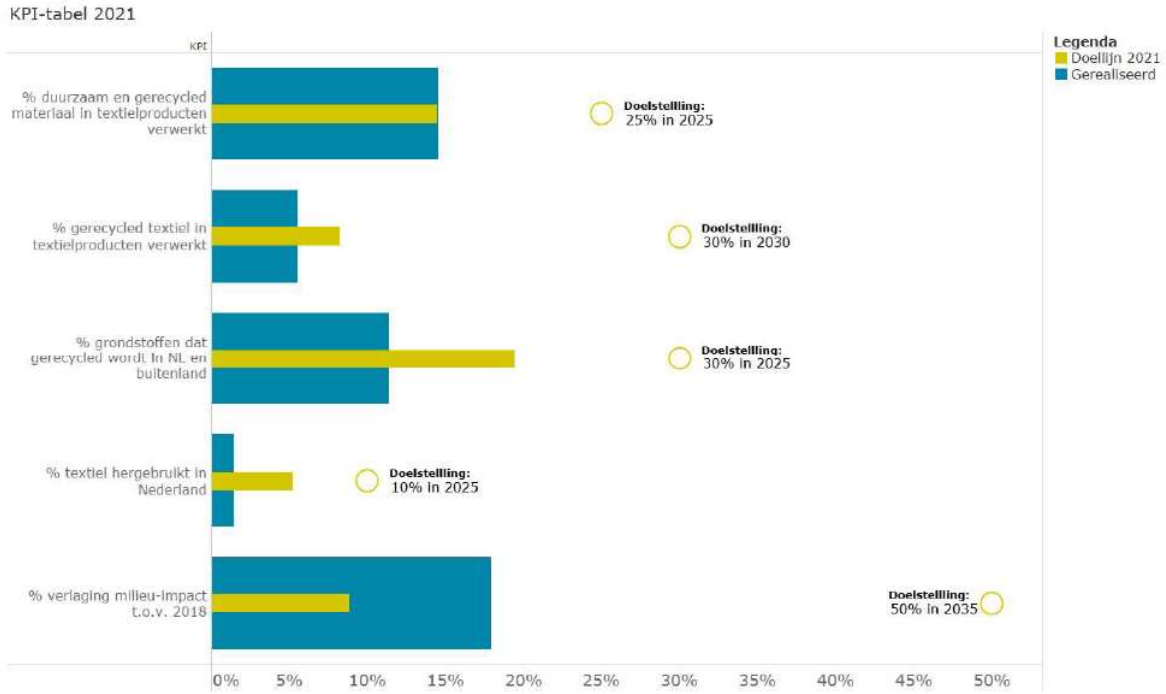
Een aantal uitkomsten uit de monitor is relevant om uit te lichten. Allereerst is te zien dat de hoeveelheid op de markt gebracht textiel in 2021 met 5 procent steeg ten opzichte van 2020. Dit is nog steeds bijna 20 procent minder dan in 2018. Dit is waarschijnlijk voor een groot deel te verklaren door de coronapandemie.

Een duidelijke trend is te zien in de hoeveelheid textiel dat in het restafval belandt en hoeveel in de gescheiden textielbakken. In 2018 belandde er 8,5 kilo per inwoner in het restafval, in 2021 was dat 5 kilo. In 2021 werd er 6,6 kilo textiel per inwoner gescheiden ingezameld. Daarmee is 2021 het eerste jaar sinds meting is dat er méér gescheiden

[1] Kamerstukken II 2022/23, 22 112, nr. 3563
[2] Kamerstukken II 2022/23, 22 112, nr. 3562
[3] Kamerstukken II 2022/23, 36 254, nr. 5
[4] Kamerstukken II 2022/23, 32 852, nr. 244
[5] Kamerstukken II 2022/23, 36 254 nr. 9
[6] TZ202305-060
[7] TZ202305-061

textiel wordt ingezameld, dan dat er bij het restafval belandt. Daarbij stijgt ook het aandeel herdraagbaar textiel dat na inzameling wordt gesorteerd: van 48 procent in 2018 naar 53 procent in 2020 en 58 procent in 2021.

Wat betreft de doelstellingen van beleidsprogramma circulair textiel verschilt het per doelstelling of de realisatie daarvan op schema ligt. Zo ligt de afname van de milieu-impact voor op schema, grotendeels dankzij de afgenomen consumptie. Het aandeel duurzaam en gerecycled materiaal in nieuwe producten ligt precies op schema. Het aandeel textiel dat na inzameling in Nederland wordt hergebruikt blijft daarentegen erg achter. De uitkomsten worden meegenomen bij de ontwikkeling van het nieuwe beleidsprogramma en mede op basis hiervan worden de doelstellingen en het beleid aangepast. Daarbij speelt ook de invoering van de UPV een rol.

Figuur 10 – KPI-weergave 2021: De lichtgroene lijn (doellijn) toont de benodigde prestatie van 2021 voor een lineaire ontwikkeling vanaf 2018 (eerste meting) tot de gegeven doelstelling.

I - Ontwerp- en productiefase: naar duurzame producten

Het grootste deel van de milieu-impact van textiel vindt plaats tijdens de eerste fase van de textielketen, het ontwerp en de productie. Er worden namelijk veel grondstoffen gebruikt voor het produceren van kleding. De productie van kleding is de afgelopen vijftien jaar verdubbeld, terwijl het aantal keer dat een kledingstuk gedragen wordt is gedaald.[8] [9] Daarom wordt ingezet op duurzaam ontwerp en de toepassing van duurzame en gerecyclede materialen, zodat er minder nieuwe grondstoffen nodig zijn. In de Denim Deal werken publieke en private partijen samen om te zorgen dat het toepassen van gerecyclede katoenvezels de norm wordt in de denimsector.

[8] McKinsey & Company. (2016). Style that's sustainable: a new fast-fashion formula.
[9] Ellen MacArthur Foundation (2017) – a new textiles economy

Positieve trend zet door in monitor Denim Deal 2022

Afgelopen najaar werd het eerste monitorrapport over het eerste jaar (2021) van de Denim Deal gepubliceerd.[10] Het monitorrapport over 2022 laat zien dat de positieve trend doorzet en het aandeel nieuwe denim kledingstukken met post-consumer gerecycled (PCR) katoen in de stof opnieuw toeneemt.

Zo steeg in 2022 bij de aangesloten merken het aandeel denimkledingstukken op de Nederlandse markt dat minimaal 5 procent PCR-katoen bevat van 26 naar 39 procent. En het aandeel jeans van de aangesloten merken op de Nederlandse markt met 20 procent PCR-katoen is in 2022 toegenomen van 36 naar 41 procent. Het doel van de productie van 3 miljoen jeans met 20 procent PCR-katoen door de aangesloten merken is in 2021 voor de internationale markt al gehaald. Afgelopen jaar was daar opnieuw een stijging te zien. Sinds 2021 hebben de aangesloten merken inmiddels meer dan 5 miljoen jeans met 20 procent PCR-katoen wereldwijd geproduceerd. Voor de Nederlandse markt blijft het lastig met de aangesloten merken dit doel te halen. Toch stijgt het aantal jeans met 20 procent PCR-katoen wel ieder jaar. Sinds de start van de Denim Deal zijn nu in totaal 1,1 miljoen jeans met 20 procent PCR-katoen door de aangesloten merken op de Nederlandse markt gebracht. De Denim Deal laat daarmee zien dat het gebruik van PCR-katoen in denim mogelijk is.

De aangesloten merken geven in de monitor aan dat zij de komende jaren willen gaan voor 20 procent PCR-katoen in denim kledingstukken. Daarvoor zijn er echter ook de nodige uitdagingen. Zo is opschaling van PCR-gebruik naar een industriële schaal nodig. Enerzijds is er meer vraag nodig vanuit de merken naar denimstof met PCR-katoen bij de leveranciers. Anderzijds is er ook voldoende aanvoer nodig van niet meer herdraagbaar textiel dat gerecycled kan worden tot hoogwaardig PCR-katoen. Dit is een duidelijk voorbeeld van wat in een eerdere studie naar de transitie naar circulair textiel in Nederland wordt aangeduid als 'the waiting game'; een kip-ei situatie die voorkomt dat een transitie goed op gang komt.[11] De stuurgroep van de Denim Deal wil de 'waiting game' doorbreken door dit jaar verder door te pakken op de vorig jaar gestarte acties voor kwaliteitsstandaarden voor PCR-katoen en het ontwikkelen van sorteerrichtlijnen om tot recycling van hoogwaardig PCR-katoen te komen. Daarnaast is de verwachting dat de invoering van de UPV voor textiel en de aangekondigde Europese Ecodesign kaderverordening ook de vraag naar recyclaat zullen stimuleren. Lessen die we uit de Denim Deal leren, worden hierin meegenomen.

IMVO-beleid

Het kabinet bevordert de toepassing van de internationale kaders van IMVO door bedrijven met een doordachte mix van elkaar versterkende maatregelen, die moet leiden tot een effectieve gedragsverandering bij koplopers, achterblijvers en bedrijven in het peloton. De beleidsmix bestaat uit verplichten, het stellen van voorwaarden, verleiden, vergemakkelijken en voorlichten. De Europese en nationale inspanningen om, in overeenstemming met het coalitieakkoord, tot wetgeving te komen, zijn hier onderdeel van. Binnen de maatregelen heeft sectorale samenwerking een prominente plek. De overheid wil sectorale samenwerking graag blijven ondersteunen. Daarom is op 29 september 2022 het subsidieprogramma sectorale samenwerking opengesteld.

---

[10] Kamerstukken II 2022/2023, 32852, nr. 208. Op 29 oktober 2020 hebben diverse partijen uit de textielketen de Green Deal Circulaire Denim (Denim Deal) ondertekend. Deze loopt 3 jaar, van 29 oktober 2020 tot 31 december 2023.

[11] De kledingindustrie weigert of ontwerpt weinig kleding met gerecycelde vezels omdat er uitdagingen zijn op het gebied van volume, kwaliteit en prijs, terwijl innovatieve ondernemers moeite hebben om op te schalen en beter te presteren omdat als gevolg van een gebrek aan marktvraag er ook geen financiële middelen voor zijn. Zie: https://www.government.nl/documents/reports/2021/01/12/transition-to-circular-textiles-in-the-netherlands-an-innovation-systems-analysis

Op 28 februari 2023 heeft de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking uw Kamer geïnformeerd over dit nieuwe subsidieprogramma voor sectorale samenwerking.[12] Via dit programma kan de kleding- en textielsector, net als andere sectoren, ondersteuning krijgen bij het invullen van een samenwerkingsverband gericht op IMVO. De minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking heeft hierbij ook aangegeven dat zij bij het aflopen van de eerste openstelling in september 2023, de balans zal opmaken om te beoordelen of de regeling de juiste vorm heeft of dat een aangepaste vorm hiervoor in de plaats moet komen. Daarbij zal zij de rol van de overheid evalueren, ook in relatie tot het in werking treden van wetgeving in de toekomst. Tevens wil zij verkennen in hoeverre sectorale samenwerking een rol kan spelen bij het toezicht op de naleving van de wet.

II – Aanschaf- en gebruiksfase
Duurzame keuzes van zowel bedrijven als consumenten kunnen de impact van de textielsector sterk verminderen. Door het snel wisselen van trends, slechte kwaliteit en het kort gebruiken en snel afdanken van kleding, ligt het productie- en consumptieniveau van kleding hoog. Als we kleding bijvoorbeeld negen maanden langer zouden gebruiken, kan dat CO_2-uitstoot met 20 procent verminderen.[13] Daarom wordt de inzet op koopgedrag en preventie de komende tijd geïntensiveerd. Ook rapporteert het ministerie van Defensie over de voortgang van hun doelen op gerecycled materiaalgebruik. Over deze onderwerpen leest u in onderstaande paragrafen.

<u>Consumenten en gedrag</u>

Campagne
In 2022 is voor de tweede keer een campagne gehouden om tweedehands kleding te stimuleren, de *Preloved Fashion Fair.* Een gedragsonderzoekbureau heeft deze campagne geëvalueerd. Deze evaluatie is bijgevoegd als bijlage.

Een belangrijke uitkomst is dat de campagne goed zichtbaar was: gemiddeld gaf zo'n 11 procent van de respondenten na afloop van de campagne aan dat zij deze gezien hebben. In Leiden werd de campagne beter gezien dan in Utrecht. Een mogelijke verklaring is dat een stad als Utrecht meer dagjesmensen aantrekt die er komen winkelen, en die dus niet op meerdere momenten campagne-uitingen zagen. Dit betekent dat deze campagne door de lokale focus een deel van de doelgroep mist.

Tegelijkertijd lijkt er een autonome groei in de populariteit van tweedehands kleding waarneembaar. In zowel de steden waar de campagne plaatsvond (Utrecht en Leiden) als in controlestad Nijmegen is een lichte groei te zien in bijvoorbeeld de intentie om komend jaar tweedehands kleding te kopen. Daarnaast noemen respondenten veel verschillende campagnes, reclames en andere acties die zij rondom tweedehands kleding hebben gezien. Dit kan wellicht de groei al verklaren. Het is daarom de vraag in hoeverre een campagne van de overheid daar nog aan kan bijdragen.

De houding van consumenten ten opzichte van tweedehands kleding is positief en er is een stijgende lijn te zien tussen de voor- en nametingen. De onderzoekers stellen dat er wellicht sprake is van een plafondeffect: de houding zal op een gegeven moment niet nóg positiever kunnen worden. Dit was aanleiding om de campagne voor dit jaar een andere focus en vorm te geven. Er wordt een online *challenge* gestart, waarbij *influencers* een maand lang geen nieuwe kleding kopen en hun volgers oproepen dat ook te doen. De influencers geven ook aandacht aan alternatieven voor nieuwe kleding zoals

[12] Kamerstukken II 2022/23, 26 485, nr. 408.
[13] Abdelmeguid et al., 2022 / Investigating the challenges of applying the principles of the circular economy in the fashion industry: A systematic review - ScienceDirect

slow fashion, tweedehands en kleding ruilen. Een dergelijke *challenge,* gecombineerd met praktische handvatten om gedrag te veranderen, wordt door gedragsonderzoeksbureau D&B aangedragen als een effectieve manier om gedragsverandering in te zetten. Hierdoor laat je mensen immers ervaren hoe gemakkelijk duurzaam gedrag kan zijn. Ook kunnen veel bewezen gedragstechnieken in een *challenge* worden verwerkt. De campagne gaat in het najaar lopen.

Onderzoek aankoopgedrag
Zoals aangekondigd in het NPCE heb is een onderzoek uitgevoerd dat ingaat op koopgedrag op het gebied van kleding. Specifiek is gekeken naar de prikkels en gedrag die (over-)productie en -consumptie teweegbrengen bij consumenten en producenten, en hoe het huidige economische systeem daarop inspeelt. Ook gaat het onderzoek in op mogelijkheden om dit te verminderen. Verschillende onderzoeken concluderen dat het verminderen van productie en consumptie één van de meest invloedrijke strategieën is voor het realiseren van minder milieu- en klimaatimpact. Dit staat in schril contrast met huidige koopgewoontes.

Een aspect dat in het onderzoek naar voren komt, is dat mensen vanuit een evolutieperspectief minder goed in staat zijn om langetermijneffecten te doorzien, terwijl ze sterk reageren op kortetermijnprikkels. Aankopen leiden bij veel consumenten tot een kortstondig geluksgevoel, en marketing speelt hierop in. Dit wordt benoemd als een oorzaak dat het verschil in stand kan houden tussen de duurzame intentie en het daadwerkelijke (niet-duurzame) gedrag. Ook geeft het onderzoek een beeld van deze zogenoemde "marketingmix" (prijs, product, plaats en promotie), die het aankoopgedrag sterk beïnvloedt. Rebel Group stelt daarbij dat fashion retailers via platforms, zoals Instagram, veel invloed hebben op het aankoopgedrag, maar hierin ook een mogelijkheid hebben om gelijktijdig te sturen naar de aankoop van duurzame producten. Ze benadrukken juist de rol van de industrie om een duurzame modeindustrie te bevorderen. Ook wordt een aantal belemmeringen tot consuminderen genoemd. zo nodigt bijvoorbeeld de fysieke omgeving niet uit tot duurzaam gedrag, marktpartijen hebben geen belang bij minder consumptie en de manier waarop groei van productie wordt gezien als essentieel voor ons voortbestaan (en gebrek aan groei leidt tot angst voor een slechte economie).

Dit onderzoek is bedoeld als een eerste inventarisatie van aspecten die (over-)productie en -consumptie beïnvloeden. De uitkomsten worden meegenomen in het traject naar het volgende beleidsprogramma.

<u>Inkoop Rijk</u>
In het beleidsprogramma heeft het Rijk zichzelf tot doel gesteld om vanaf 2022 bedrijfskleding in te kopen met minimaal 10 procent post-consumer recycled content. De inkoopcategorie bedrijfskleding heeft in de tussentijd grote stappen gezet in nieuw gesloten contracten. Zo zijn er binnen een contract met werkkleding voor een grote groep rijksdiensten als Rijkswaterstaat, Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de Rijksschoonmaakorganisatie, nieuwe pakketten ingekocht waarvan de recycled content 30 procent (DJI) tot 61 procent (DJI) is. Elke keer wanneer een pakket aan vervanging toe is, zal worden ingezet op een hoger percentage recycled content. Ook voor een nieuw contract voor RIVM labaratoriumjassen is 33 procent gerecyclede kleding verwerkt, en 33 procent snijafval, wat neerkomt op een totaal van 66 procent recycled content. Voor nieuw ingekocht Defensie-ondergoed loopt de recycled content op tot zelfs 90 tot 100 procent. Deze producten bestaan echter nog niet volledig uit post-consumer recyclaat, wat als doel gesteld was, maar bevatten ook bijvoorbeeld gerecyclede PET-flessen.

Het is echter niet voor alle nieuwe contracten mogelijk recycled content in te kopen. Voor persoonlijke beschermingsmiddelen zijn de genormeerde veiligheidseisen doorslaggevend. Ook zijn er veel contracten met artikelen die al bij leverancier op de

plank liggen, en dus niet specifiek voor het Rijk worden ontwikkeld. Bij deze producten is het duurzamer om deze artikelen langer in omloop te laten zijn dan deze te vervangen door producten met recycled content. Wanneer een Rijkspartij ervoor kiest een nieuw pakket in te kopen, dan wordt het gebruik van recycled content per direct verhoogd. Hierbij is aandachtspunt dat de recycled content zo veel mogelijk van kleding afkomstig is en niet van gerecyclede PET-flessen zoals nu vaak het geval is.

Voor verschillende contracten is een innovatiewerkgroep gestart waarin de samenwerking en dialoog tussen de betrokken partijen centraal staan om gezamenlijk tot innovatieve en duurzame ideeën te komen en toe te passen gedurende de looptijd van de overeenkomst. Vooral voor de kledingstukken waar recycled content praktisch lastig is, is dit een belangrijk gesprek. De resultaten zullen in een volgende voortgangsrapportage worden opgenomen.

Ook stimuleert de Categorie Bedrijfskleding onderzoek bij Saxxion Hogeschool om gerecyclede content in een fysiek artikel ook werkelijk aan te kunnen tonen Dit onderzoek is inmiddels in een beslissende fase terechtgekomen waarbij van het overgrote deel van de gebruikte materialen in de werkkleding objectief aan te tonen is of en hoeveel ervan gerecycled is. Dit kan een impuls geven aan het toepassen van recycled content. Op dit moment kan alleen Saxion de testen uitvoeren. Voor de transparantie en gelijkwaardigheid vanuit de overheid is het noodzakelijk dat ieder laboratorium wereldwijd deze testen kan uitvoeren, zodat iedere potentiële aanbieder kan aantonen dat daadwerkelijk recycled content is toegepast. Daarom ondersteunt Defensie het onderzoek financieel door een peer-review uit te laten voeren. Begin 2024 is er meer duidelijk en zal Defensie de uitkomsten van het onderzoek ook gaan toetsen in de praktijk van de Rijkscontracten.

III - Afdanking- en recyclingfase

Er wordt steeds meer kleding geproduceerd en gekocht en nog maar weinig kleding wordt hergebruikt en gerecycled nadat de consument het heeft afgedankt. In Nederland belandt de helft van het textiel nog steeds bij het restafval. Dat is zonde, want die kleding had vaak nog hergebruikt kunnen worden of op zijn minst gerecycled, maar wordt nu verbrand. De inzameling van textiel moet dus beter om ervoor te zorgen dat er geen grondstoffen verloren gaan. Het kabinet voert daarom per 1 juli 2023 een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor textiel in. Daarnaast werkt het ministerie van IenW samen met de sector aan meer en beter inzamelen van textiel. Bovendien organiseert het Van Afval Naar Grondstof (VANG) Huishoudelijk Afval programma de VANG-Academie voor textiel. In de Academie gaan gemeenten aan de slag met een plan van aanpak voor betere textielinzameling- en verwerking.

<u>De UPV textiel treedt in werking</u>

Per 1 juli 2023 treedt de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid textiel in werking.[14] Met deze regelgeving worden producenten verantwoordelijk voor de afvalfase van de textielketen. Dat betekent dat ze organisatorisch en financieel verantwoordelijk zijn voor het inzamelen, hergebruiken en recyclen van textiel. Het is een belangrijke stap richting een circulaire textielketen en een belangrijke mijlpaal. Tegelijkertijd zal er ook aandacht zijn voor mogelijke verbeteringen en uitbreidingen van de UPV textiel. Zo wordt op dit moment een verkenning naar de schoenensector uitgevoerd om te onderzoeken of deze productgroep op termijn onder de UPV kan vallen. Het onderzoek wordt na de zomer gepubliceerd. H De UPV textiel wordt binnen vijf jaar geëvalueerd.

Na ingang van de UPV textiel is de eerste stap voor producenten dat ze zich binnen zes weken na inwerkingtreding eenmalig moeten melden bij de overheid. Dat doen ze door het meldingsformulier op de website van Rijkswaterstaat in te vullen.[15] Iedere producent

[14] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-132.html
[15] https://www.afvalcirculair.nl/onderwerpen/afvalregelgeving/producentenverantwoordelijkheid/textiel/

die melding heeft gedaan, moet vanaf dan ook ieder jaar verslag uitbrengen over de hoeveelheid producten die ze in de handel hebben gebracht. Daarnaast moeten producenten zorgen voor een passend innamesysteem en moeten ze maatregelen nemen om meer gerecyclede textielvezels in hun textielproducten toe te passen. Vanaf 2025 gaan de jaarlijks oplopende doelstellingen gelden voor hergebruik en recycling. Hierover moeten ze vanaf 2026 jaarlijks verslag uitbrengen aan de overheid.

De brancheverenigingen Modint en INretail hebben het initiatief genomen om een producentenorganisatie (PRO), Stichting UPV textiel, op te richten. De PRO geeft collectief uitvoering aan de verplichtingen van de UPV textiel. Producenten kunnen zich bij de PRO aansluiten.[16] De PRO doet dan namens de deelnemende partijen de melding en de verslaglegging. Ook maken ze afspraken met partijen zoals gemeenten en inzamelaars over de inrichting en financiering van het inzamelsysteem. De PRO is verplicht om tariefdifferentiatie toe te passen, zodat bedrijven worden aangemoedigd om hun producten circulair en duurzaam te produceren. Bij de evaluatie van de UPV wordt specifiek gekeken naar hoe hier invulling aan wordt gegeven. Als dit onvoldoende gebeurt, kan het kabinet de tariefdifferentiatie voorschrijven.

Meer en beter inzamelen

Meer dan de helft van het afgedankte textiel in Nederland belandt bij het restafval, waarna het verbrand wordt. Betrokken partijen uit de sector, zoals gemeenten, producenten en retailers, kringloopbedrijven en inzamelaars delen het beeld dat dit zonde is omdat zo nog herdraagbare kleding en textielgrondstoffen verloren gaan. Zij zien dat dit gezamenlijk dient te worden opgepakt. Rijkswaterstaat en het ministerie van IenW faciliteren daarom de werkgroep meer en beter textiel inzamelen. Hierin komen de betrokken partijen uit de sector samen om te kijken naar mogelijkheden om zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het ingezamelde textiel te verbeteren.

In de VANG Huishoudelijk Afval Academie voor textiel werken gemeenten aan een plan van aanpak voor betere textielinzameling in hun gemeente. Rijkswaterstaat organiseert de Academie in samenwerking met de NVRD. Alle relevante onderwerpen op het gebied van textielinzameling en –verwerking komen aan bod: van inzamelmiddelen, kwaliteit, communicatie, gedrag en handhaving tot sortering en aanbestedingen. Gemeenten hebben na het volgen van de Academie de vaardigheden en kennis in pacht om de inzameling en verwerking van textiel zowel kwalitatief als kwantitatief te optimaliseren. Om gemeenten breed te informeren over de ontwikkelingen op het gebied van textiel organiseerden Rijkswaterstaat en de NVRD het textielcongres voor gemeenten in februari van dit jaar. Onder andere de UPV textiel, gedrag en communicatie en goede voorbeelden uit de praktijk kwamen aan bod.

Stimulering recycling

De Tweede Kamer heeft de motie van de leden Bouchallikh (GL) en Hagen (D66) aangenomen die de regering oproept een breed onderzoek te doen naar bestaande wet- en regelgeving en hoe deze kan worden aangepast om recycling van kleding en textiel te bevorderen.[17] Wet- en regelgeving, op alle niveaus, moet circulariteit bevorderen. Daarom wordt met het nieuwe ketenplan textiel in het Circulair Materialen Plan 1 (CMP1, de opvolger van het Landelijk Afvalbeheer Plan 3 (LAP3) recycling bevorderd. Het ketenplan is een ambitieus plan waarin wordt geschetst wat er moet gebeuren op het gebied van ontwerpen, produceren, gebruiken en verwerken om tot een circulaire textielketen te komen. Dit ketenplan wordt in overleg met de sector vormgegeven om zo

[16] https://www.stichtingupvtextiel.nl/

[17] Aan de heer Haverkort is daarnaast toegezegd terug te komen over wet- en regelgeving die belemmerend is voor circulaire bedrijfsmodellen. Specifiek voor de motie Haverkort (VVD) waarin de regering wordt opgeroepen belemmerende regelgeving voor voedselcontactmaterialen geldt dat ik daarmee bezig ben en uw Kamer daar na de zomer over informeer. Voor de toezegging aan de heer Haverkort (VVD) om terug te komen op inzamelmethoden voor textiel geldt dat uw Kamer daar in de eerste helft van 2024 over wordt geïnformeerd.

gezamenlijk een concreet toekomstbeeld te schetsen van de circulaire textielketen. Het is de bedoeling dat ketenpartijen, waaronder recyclers, aan het ketenplan richting kunnen ontlenen voor een circulaire textielketen. Het ketenplan bouwt voort op het huidige sectorplan voor textiel uit LAP3. In dat sectorplan vormt recycling de minimumstandaard voor gescheiden ingezameld textiel dat voor hergebruik of recycling geschikt is. Verbranden van dat textiel is dus niet toegestaan.

Daarnaast is de werkgroep meer en beter inzamelen, zoals hierboven toegelicht, een belangrijk instrument om recycling te stimuleren. De partijen van de werkgroep hebben als doel: minder textiel bij het restafval. Dit is belangrijk voor recycling omdat recyclers voldoende toestroom van recyclebaar textiel nodig hebben. Door minder textiel via het restafval en meer textiel gescheiden in te zamelen, kan die toestroom mogelijk een handje worden geholpen.

Tot slot komen er met de UPV textiel wettelijke doelstellingen voor recycling en hergebruik en wordt binnen de kaders van de Wet milieubeheer gewerkt aan een circulaire economie-wet waarin duurzaam grondstoffengebruik, dus ook het duurzame gebruik van textielproducten, het uitgangspunt vormt. Op deze manier wordt invulling gegeven aan de motie. Als er meer concrete belemmeringen spelen, dan kunnen deze worden gemeld bij het ministerie van IenW zodat ernaar gekeken kan worden. De Tweede Kamer wordt na de zomer nader over de nieuwe CE-wet geïnformeerd.

IV – Europees beleid
In Nederland is het doel voor 2050 een circulaire textielketen. Tegelijkertijd stopt de textielketen niet bij de Nederlandse grens en is Europese en internationale samenwerking cruciaal om te komen tot een volledig circulaire textielketen. Daarom wordt ook op Europees niveau gepleit voor ambitieus textielbeleid. Zodat circulair textiel straks de norm is op de hele Europese markt. De Europese plannen voor circulair en duurzaam textiel staan uitgewerkt in de Europese Textielstrategie.[18]

Het afgelopen jaar heeft de Europese Commissie verschillende voorstellen gepubliceerd, zoals de eerder genoemde Ecodesign voor duurzame producten kaderverordening (ESPR) in maart 2022.[19] De ESPR moet ervoor zorgen dat producten op de Europese markt zo veel mogelijk duurzaam en circulair ontworpen worden. Onder deze kaderverordening kan de Commissie aan specifieke productgroepen ontwerpeisen stellen, zoals eisen aan de levensduur, de repareerbaarheid, de herbruikbaarheid, gebruik van recyclaat of de recyclebaarheid van producten. De gemeenschappelijke positie van de Europese lidstaten,[20] waarover op 22 mei jongstleden akkoord is bereikt, bevat een verbod op vernietiging van onverkochte kleding en kledingaccessoires. Dit is een belangrijk resultaat waar Nederland zich steeds voor heeft hardgemaakt. Naar verwachting werkt de Commissie de specifieke ontwerpeisen voor textiel uit vanaf 2024, na vaststelling van de Ecodesign kaderverordening. Ter voorbereiding op dat traject, wordt onderzoek uitgevoerd naar welke ontwerpeisen er gesteld kunnen worden aan textiel. Hieronder valt ook een concreet voorstel voor een verplicht percentage recyclaat in nieuw textiel. De resultaten van dit onderzoek komen naar verwachting in de zomer.

Met de uitkomsten van het rapport wordt in Europa door Nederland pleiten gepleit voor ambitieuze ontwerpeisen voor textiel, waaronder een percentage (vezel-tot-vezel) recyclaat in nieuwe kleding. Daarmee wordt aan de motie van lid Agnes Mulder (CDA) om in Europa te pleiten voor een ambitieus percentage gerecycled textiel in nieuwe kleding te verplichten en in te zetten op vezel-tot-vezel recycling[21] en de onlangs

[18] Kamerstukken 2021/22, 22 112 nr. 3423.
[19] Kamerstukken II 2021/22, 22 112, nr. 3422.
[20] Ecodesign regulation: Council adopts position - Consilium (europa.eu)
[21] Kamerstukken II 2022/23, 22 112, nr 3563.

aangenomen motie van het lid Hagen (D66) voldaan die de regering verzoekt er in Europa voor te pleiten om een ambitieus percentage *postconsumer* gerecycled textiel in nieuwe kleding te verplichten en daarbij in te zetten op vezel-tot-vezelrecycling.[22] Naast het stellen van ontwerpeisen voor textiel, wordt het onder de ESPR mogelijk om ook een duurzaamheidslabel, een verbod op vernietiging van onverkochte voorraden en een productpaspoort voor textiel in te voeren. Kamerlid Van Esch (PvdD) heeft het kabinet daarnaast verzocht om in gesprek te gaan met de Commissie over de mogelijkheid om dierenwelzijn op te nemen in het productpaspoort.[23] In de gemeenschappelijke positie van de Europese lidstaten[24] staat dat het mogelijk is om in het productpaspoort informatie op te nemen over productaspecten waaraan geen ontwerpeisen worden gesteld, zoals dierenwelzijn. Hierbij moet de kanttekening worden geplaatst dat de onderhandelingen over de ESPR nog lopen, waardoor het niet duidelijk is of deze mogelijkheid blijft bestaan. Nederland zet zich hier wel voor in. Indien de inzet wordt beloond, kan dierenwelzijn worden opgebracht wanneer de specifieke Ecodesign eisen voor textiel worden uitgewerkt. Dit is naar verwachting vanaf 2024. Het kabinet bekijkt op welk moment dit punt het beste ingebracht kan worden.

De Europese Commissie heeft daarnaast op 22 maart 2023 het wetsvoorstel voor Groene claims voorstel gepubliceerd.[25] Het voorstel heeft als doel om misleidende en slecht onderbouwde expliciete milieuclaims (*greenwashing*) tegen te gaan. De richtlijn stelt eisen aan het onderbouwen van en communiceren over expliciete milieuclaims die gericht zijn aan consumenten. Tot slot heeft de Commissie op dezelfde datum ook een voorstel gepubliceerd over gemeenschappelijke regels voor het stimuleren van reparatie.[26] Het moet daarmee voor consumenten makkelijker en betaalbaarder worden om producten te laten repareren in plaats van vervangen. De eisen uit dit voorstel gaan gelden voor productgroepen waarvoor onder de ESPR eisen aan de repareerbaarheid worden gesteld, zoals textiel.

V - Naar een nieuw beleidsprogramma 2025

Ook de komende jaren blijft textiel een belangrijke productgroep in de transitie naar een circulaire economie. Daarom werkt IenW het komende jaar aan een nieuw beleidsprogramma voor de periode 2025-2030. Het streven is om het beleidsprogramma na de zomer van 2024 te publiceren. Een belangrijke focus voor dat beleidsprogramma zal de vermindering van productie en consumptie zijn.

<u>Participatietraject voor het nieuwe beleidsprogramma</u>

Het vormgeven van het tweede beleidsprogramma voor textiel biedt een mooie kans om naast de textielsector en andere relevante partijen, ook inwoners hierover mee te laten denken. Daarom is het ministerie een participatietraject gestart voor het vervolg op het huidige beleidsprogramma. Het participatietraject is in juni 2023 gestart en loopt tot aan de publicatie van het beleidsprogramma na de zomer van 2024. Het doel van het participatieproces is om de ideeën, behoeften en zorgen van inwoners en belanghebbende partijen in een vroeg stadium mee te nemen richting het volgende beleidsprogramma circulair en duurzaam textiel.

[22] Kamerstukken II 2022/23, 32 852, nr. 244.
[23] Kamerstukken II 2022/23, 22 12 nr. 3562.
[24] Ecodesign regulation: Council adopts position - Consilium (europa.eu)
[25] Kamerstukken 2022-2023, 22 112 nr. 3671.
[26] Kamerstukken II 2022/23, 22 112, nr. 3672.